

ДАТУА И ПЕТРИКЕЛА

Превод от руски: Дона Минчева, 1981

chitanka.info

Истина ли е, или не — никой не знае, но казват, че в старо време живеели двама селяни. Единият се наричал Датуа, а другият Петрикела. И двамата били големи хитреци.

Веднъж Датуа взел един чувал, натъпкал го добре с мъх, сложил отгоре малко вълна и тръгнал към пазара. Когато се изкачил по хълма, срещнал Петрикела. На гърба на Петрикела също имало голям чувал, натъпкан с орехови черупки. Черупките били покрити само отгоре с истински орехи.

— Здравей! — извикал Датуа.

— Здравей! — отвърнал Петрикела.

— Откъде идваш и накъде отиваш?

— Че ето на, нося на пазара орехи за продан. А и ти ми кажи — откъде идваш?

— Аз, братко, нося вълна за продан. Само че ей сега ми дойде на ума една хубава мисъл. Каква полза ще имаме, ако замъкнем нашия товар по този труден път до пазара? Само дето ще си късаме обувките насам-нататък. По-добре хайде да си разменим чувалите: ти ще вземеш да продадеш вълната по вашите места, а на мене ми дай орехите и аз ще се върна обратно и ще ги продам.

— Хубаво си го измислил! Глупаво е да се мъкнем по този труден път чак до пазара. По-добре да се върнем обратно. На, вземи моите орехи, а вместо тях ми дай своя чувал с вълна.

И така, без да подозират нищо, двамата хитреци си разменили чувалите и всеки се запътил към дома си.

Повървели малко всеки по своя път и когато престанали да се виждат един друг, спрели се и всеки от тях бързо разтворил своя чувал. Гледат — измамили се взаимно.

Поядосали се, помърморили, но нямало що да сторят — продължили пътя си.

Не се минало много и двамата хитреци пак се срещнали. Поздравили се и Датуа казал на Петрикела:

— Мислех, че само аз съм такъв хитрец, но излиза, че и ти, братко, не падаш по-долу!

— Виж го ти! Та какво има тук за чудене, братко? Ако ти умееш да хитруваш, защо и аз да не умея?

— Е, тогава хайде да се побратимим!

— Хайде!

— И двамата сме без пари, няма с какво да търгуваме, най-добре да отидем да се пазарим заедно при някой богаташ.

— Нека бъде тъй, както казваш!

Почнали хитреците да си търсят място.

Обикаляли, обикаляли, най-после чули, че някаква стара жена търси двама работници. Отишли при старицата и почнали да я разпитват каква ще бъде работата им и колко ще им плаща.

Старицата рекла:

— Аз имам една крава и тази къща. Единият от вас ще трябва да изкарва кравата на паша със свирка и дайре, тъй като моята крава обича да играе под звуците на музика. А другият трябва да работи в къщи: да мие пода, да чисти къщата и да изнася боклука някъде подалеч. За всичко това ще ви храня и ще ви плащам и пари. Ако сте съгласни, постъпвайте при мене.

— Защо да не сме съгласни? Съгласни сме! — отговорили Датуа и Петрикела в един глас.

На другия ден Петрикела останал да работи в къщи. А Датуа взел хляб, дайре и свирка и изкарал кравата на паша.

Петрикела измел криво-ляво навсякъде, изчистил, събрал боклука на един куп, но го домързяло да го изнесе далеч от къщи и решил да го изхвърли в съседния двор.

Тъкмо започнал да хвърля боклука, стопаните на този двор се спуснали върху му и го набили здравата, като все повтаряли:

— Да не си посмял друг път да хвърляш своя боклук в нашия двор. Да не си посмял!

Върнал се в къщи Петрикела целият в синини и се тръшнал в обора.

„Ех — помислил си той, — май че не бива да се изхвърля боклукът в двора на съседите!“

А Датуа хитрецът също си изпатил: още не излязла на пасището, кравата почнала да тича и да скача насам-нататък из ливадата и препускала така чак до вечерта, без да си починат краката й. Но и краката на Датуа не си починали: тичал след кравата, надувал свирката, удрял с всичка сила дайрето...

Чак късно вечерта кравата спряла да тича и да скача и тръгнала към къщи. Вързал се с нея и Датуа. Той бил така изморен от бягането, че и храната му пресядала. Влязъл в обора и попитал Петрикела:

— Какво ти е, братко, да не си болен?

— Защо мислиш, че съм болен?

— А защо лежиш?

— Ами че изметох и къщата, и обора, а боклука изхвърлих в двора на съседите. А съседите щом ме видяха, поканиха ме на гости, сложиха трапеза и ме нагостиха славно. Такова угощение беше, че дори се изморих, а от виното малко ми се замая главата. А сега ти ми разкажи как прекара деня.

— Също така добре. Отидох на полето, взех да удрям дайретото, да надувам свирката. Че като почна оная ми ти крава да танцува лезгинка^[1]! Цяла тълпа мъже и жени се събра наоколо да се весели с нас. Представи си — върнах хляба обратно в къщи, забравих и да ям!

— Щом е така, братко, утре аз ще отида да паса кравата, а ти ще погостуваш и ще попируваш у съседите ни!

— Нека бъде тъй, както казваш, не искам да те обиждам с отказа си — рекъл Датуа.

На другия ден Петрикела изпатил същото, както и Датуа: кравата го накарала да тича цял ден без почивка. А Датуа получил същото, каквото и Петрикела: съседите го набили така, че той едва се домъкнал до обора.

През нощта те си признали лъжите и почнали да се съветват.

— Ако не избягаме оттук — казали те, — ще умрем от глад или от побои.

Решили Датуа и Петрикела незабавно да избягат. Но лошото било това, че вечер старицата сама залоствала здраво вратата на обора отвън и било невъзможно да излязат. Петрикела рекъл:

— Ето какво ще сторим: ще приберем дрехите си в един чувал. Единият от нас ще подложи гръб на другия и ще му помогне да се измъкне през дупката на тавана върху покрива на обора. Оттам може да спусне въже и да изтегли чувала с дрехите и този, който остане долу.

— Чудесно си го измислил! — одобрил Датуа. — Аз съм посилен и много лесно мога да измъкна от обора и чувала с дрехите ни, и тебе.

Петрикела тозчас подложил гръб и Датуа се изкатерил на покрива. Тогава Петрикела прибрал в чувала дрехите, вмъкнал се и сам той в него и извикал към покрива:

— Ей, приятелю! Издърпай вещите и спусни обратно въжето! Датуа издърпал горе чувала, метнал го на гръб и се спуснал да бяга, без да го е грижа за приятеля му.

Бягал, колкото бягал, изморил се, рекъл да си почине и хвърлил чувала върху камъните.

— По-полека, да те вземат дяволите! Знаеш ли как ме заболя? — извикал Петрикела и се измъкнал от чувала.

— Теб да те вземат дяволите! А ти знаеш ли как ме заболя кръстът от тежестта?

— Е, че какво съм крив аз? Ако не бяхме се мамили взаимно, нямаше сега нищо да ни боли — рекъл Петрикела.

---

[1] Лезгинка — кавказки танц. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.